

'Geçmiş 2015 yılı için "meyve ve sebze" sektörü analizi'

Автор(и): Добринка Павлова, директор на Дирекция „Биологично земеделие и растениевъдство“

Дата: 12.02.2016 Брой: 2/2016

Meyve ve sebze üreticilerine destek. 2015 yılına ait ön verilere göre, domates, patates, kavun ve karpuz gibi ana sebze ürünlerinin çoğu, 2014'ün aynı dönemine kıyasla daha düşük üretim bildirmektedir. Düşüş %8 ile %24 arasında değişmekte olup, en belirgin şekilde karpuzda görülmektedir. Öte yandan, biber üretimi bir yıl önceki seviyenin %17.4 üzerindedir. Bu aşamada bir önceki yıla kıyasla, domates, karpuz ve kavun için daha düşük, patates ve biber için ise daha yüksek bir ortalama verim bildirilmektedir. Tarım ve Gıda Bakanlığı "Organik Tarım ve Bitkisel Üretim" Dairesi Başkanı Dobrinka Pavlova'dan alınan verilere göre

Bulgaristan'da, elverişli doğal, iklimsel ve toprak koşulları, yetiştirilen tarımsal ürünlerin büyük çeşitliliğini belirlemektedir. Ülkemiz, unutulmaz tat ve aromaya sahip meyve ve sebze üretimindeki gelenekleriyle ve bunlardan elde edilen yüksek kaliteli ve bol ürünle tanınmaktadır.

Meyve üretimi

Ülkemizdeki meyve bahçeleri ve yumuşak meyve ekim alanları yaklaşık 47.000 hektarı (1 hektar = 10 dönüm) kaplamaktadır. Henüz verime yatmamış genç plantasyonlar ise 12.000 hektarı kapsamaktadır. Ülke, ortalama olarak bahçe türlerinden 169.000 ton meyve **üretmektedir**. Bahçe türlerinden elde edilen toplam meyve üretimindeki en yüksek nispi pay şu ürünlere aittir:

- elma – 54.502 ton – %32,0;
- kiraz – 33.294 ton – %20,0;
- şeftali ve nektarin – 30.483 ton – %18,0;
- erik ve yeşil erik – 24.640 ton – %15,0;
- çilek ve ahududu – 8.771 ton – %5,0;
- sofralık üzüm – 7.079 ton – %4,0.

Toplam meyve üretiminin %65,0'ı ticari ağ için, %27,0'ı işleme endüstrisi için ve %4,0'ı kendi tüketimi içindir.

Yıllık olarak, yaklaşık 78.000 ton taze meyve işlenmekte olup, işlenen miktarlar önceki yıllara kıyasla artmaktadır.

İşlenen meyvelerin en büyük payını kiraz, elma, şeftali ve erik oluşturmaktadır.

İşlenmiş meyvelerden elde edilen bitmiş ürünlerin üretimi 63.000 tondur. İşlenmiş ürünlerin payı şu şekildedir:

- %14,0 – meyve konsantreleri ve meyve suları;
- %37,0 – konserve ürünler (reçel ve kompostolar dahil);
- %17,0 – dondurulmuş meyveler.

Bu üç ana ürün, üretilen meyve ürünlerinin %68,0'ını oluşturmaktadır.

Üzüm üretimi

Bulgaristan'daki toplam bağ alanı 63.000 hektar olup, bunun 53.000 hektarı tarımsal işletmelerdeki bağ plantasyonlarıdır ve bunlardan 32.000 hektarı hasat edilmektedir.

Bağ ve Şarap Yürütme Ajansı'na kayıtlı şarap üreticileri tarafından beyan edilen, şarap ve şıra üretimi için **işlenen üzüm** miktarı 104.000 tondur.

2015 yılına ait ön verilere göre, meyve ürünlerinde, hafif bir düşüş bildirilen elma ve vişne hariç olmak üzere, hem hasat edilen alanda hem de üretimde bir artış söz konusudur.

Yeni dikilen ve henüz verime yatmamış genç plantasyon alanları son yıllarda olumlu bir eğilim göstermektedir.

Olumsuz iklim koşulları nedeniyle, geçen yıl hemen hemen tüm meyve ürünlerinde bir önceki yıla kıyasla daha düşük bir ortalama verim bildirilmektedir.

Sebze üretimi

Tarımsal işletmelerde sebze üretimi için kullanılan alanlar yaklaşık 34.000 hektar olup, bunun 33.000 hektarı açık alan, 900 hektarı ise sera alanıdır.

Ülke için üretim açısından en önemli ürünler domates, salatalık, biber, patates, karpuz, baş lahana ve patlıcandır.

Açık alan ve sera alanlarından elde edilen toplam sebze üretimi 520.000 tondur.

Toplam üretimdeki en yüksek pay şu ürünlere aittir:

- patates – 132.561 ton – %26,0;
- domates – 120.489 ton – %23,0;
- salatalık (toplam) – 51.297 ton – %10,0;
- biber – 49.909 ton – %10,0;
- baş lahana – 42.347 ton – %8,0.

Sadece açık alanlardan elde edilen sebze üretimi 427.000 ton olup, bu toplam üretimin %82'sini temsil etmektedir.

Sera alanlarından elde edilen sebze üretimi 93.000 ton veya toplam üretimin %18'idir.

Yetiştirilen mantar üretimi 2.200 tondur.

Sera üretiminde en yüksek nispi paya sahip olan ürünler şunlardır – salatalık, domates, marul ve yaprak marul ve biber.

Son yıllarda, sera alanlarından elde edilen üretim miktarında (özellikle salatalık, marul ve yaprak marul) bir artış eğilimi gözlemlenmektedir.

Sera üretimi, uygun sebze yetiştirme teknolojilerinin uygulanması ve gözetilmesi yoluyla verim planlamasına olanak tanır. Bu üretim türü, üretilen sebzelerin miktarlarının istikrarını ve ayrıca bunların pazara veya ihracata yıl boyu arzını sağlar.

Ana sebze ürünlerinden bazıları için daha yüksek ortalama verim, uygun yetiştirme teknolojilerinin uygulanmasının yanı sıra, tarımsal üreticiler tarafından yüksek kaliteli, sertifikalı tohum kullanımının bir sonucudur.

Ticari ağ için ayrılan sebzelerin %69,0'ı taze olarak pazarlanmaktadır. İşletmelere endüstriyel işleme için teslim edilen sebzeler %18'ini oluştururken, %13,0'ı kendi tüketimi içindir.

İşleme: Taze sebzelerin işlenmesi, ülkedeki toplam sebze üretiminin ortalama %17–19,0'ını veya yaklaşık 88.000–97.000 tonu oluşturmaktadır. Sebze işlemedeki en büyük pay (işleme için ayrılan toplam sebze miktarının) %42,0 ile domatestedir, onu %20,0 ile biber takip etmektedir; patlıcan, bezelye ve kornişon – toplamda %12,0. İşleme için ayrılan diğer tüm sebze ürünlerinin payı ise %26,0'dır.

2015 yılına ait ön verilere göre, domates, patates, kavun ve karpuz gibi ana sebze ürünlerinin çoğu, 2014'ün aynı dönemine kıyasla daha düşük üretim bildirmektedir. Düşüş %8 ile %24 arasında değişmekte olup, en belirgin şekilde karpuzda görülmektedir. Öte yandan, biber üretimi bir yıl önceki seviyenin %17.4 üzerindedir.

Bu aşamada bir önceki yıla kıyasla, domates, karpuz ve kavun için daha düşük, patates ve biber için ise daha yüksek bir ortalama verim bildirilmektedir.